

*”Without land we are not secure.
 The reason I am saying land is important,
 is that when you look at the trees,
 you feel satisfied.
 Not because you have eaten,
 But because it is your land.
 Without land you are like a bird
 that is flying from one place
 to another without a nest.
 That is why land is important.”*

Roy Sesana

Landrättigheter för de ursprungliga invånarna

Ursprungsfolken världen över kämpar för att rädda Jorden åt oss alla!

Den kamp som ursprungsfolken utkämpar för att få stanna på den mark där deras förfäder bott och där de vill fortsätta att leva i harmoni med den natur som de undertusentals år har anpassat sig till – den kampen gäller många gånger även att bevara jorden oförstörd åt oss alla. Vad vi i de industrialiserade länderna i dagens globaliserade värld har börjat inse, nämligen att vårt energikrävande moderna samhälle inte är hållbart, måste vi omgående börja ta konsekvenserna av.

Och vad måste vi dra för slutsats? Ja, inte kan lösningen vara att tvångsflytta en massa människor för att vi ska kunna suga upp den olja och den gas som ändå kommer att ta slut, bryta diamanter, guld och uran och skövla skogar, vilket förstör vatten, flora och fauna. Det ironiska är att de människor det gäller är människor som minst av alla suger ut jorden. De använder naturen på ett skonsamt och kunnigt sätt. Vilka människor pratar jag om? Jo, det är nästan alla ursprungsfolk, som ännu lever på ett för dem traditionellt sätt. Men det finns också många, som relativt nyligen tvingats lämna det, men som skulle vilja återvända. Mapuche i Chile och en mängd andra indianfolksgrupper, bushfolken, pygméerna, masaierna, saharawi och tuareger i Afrika, adivasi i Indien, tibetaner, uighurer och andra folk i Kina och alla sibiriska och andra arktiska folk. För att nämna några. Det finns 300 olika ursprungsfolk i världen och de flesta av dem har ockuperats, koloniserats och i vissa fall tvångsflyttats.

I grevens tid har det vuxit fram organisationer och proteströrelser. Och de mer insiktsfulla av oss icke ursprungsfolk försöker solidariserar oss med och stödja dem. Väl medvetna om att det även gäller oss själva och våra kommande generationer. Men vi har starka krafter emot oss. Den globaliserade marknadsekonomi, stormakternas handelsintressen och kortsiktig syn på vad som är ekonomi.

Vi kan bara hoppas att forskare och kloka samhällsanalytiker uttalar sig och blir hörda, och framför allt ursprungsfolken själva. Tyvärr styrs ju medier hårt och används mest som opium om uttrycket tillåts. Den kunskapskälla de skulle kunna vara är de inte alltid.

Detta nummer av Fjärde Världen lyfter fram några exempel på problematiken, några med en ljusning i sikte som utvecklingen i Bolivia, Sydafrika och – hoppas vi – i Sverige. I Botswana står det och väger: Ska regeringen låta Gana och Gwi överleva eller ska de krossa dem? Utvecklingen i Sibirien är närmast skrämmande. Och i många länder behöver frågan helt enkelt lyftas fram. Det verkar inte som om det går framåt med ratificeringen av ILO 169. Under de sista åren är det nästan inga fler länder som har skrivit under. I Sverige hoppas vi på att Gränsdragningskommissionens avslutade arbete innebär att vi närmar oss ett under tecknande och att det skapar Sveriges ursprungsfolk en starkare och tryggare ställning. En artikel om 'q'eqchi'-maya i Guatemala berättar om deras andliga relation till marken, något de har gemensamt med nästan alla ursprungsfolk

och som i högsta grad är väsentligt för den kulturella överlevnaden.

Den 2 mars kom till Fjärde Världen ett e-mail från Marockos ambassad i Stockholm. Man uttryckte sitt medlidande med de västahariska flyktingarna i Tindouf, som drabbats av en svår översvämningskatastrof. Och katastrofen ansåg man vara ett direkt resultat av den envishet de visar, som "under decennier hindrat våra medborgare att leva i trygghet och värdighet på den marockanska jorden och ... förhindrat den slutliga och fullständiga lösning, som Marocko föreslår för våra återvunna Saharaprovins." !

Hur kommer det sig att en ambassad i Sverige helt kan nonchalera FN-beslutet att det västahariska folket, som i 23 år har kämpat för sin självständighet, skulle få uttrycka sin vilja i en folkomröstning den 7 december 1998? Varför gör det marockanska statsöverhuvudet ett statsbesök just i Sverige i april 2006? Kan det ha att göra med att Sverige är det enda land, som reagerat mot EU:s planer på samarbete med Marocko om fiske på Västaharas fiske-

vatten, och att Sverige nu visat tendenser till att vika sig i frågan?

Varför gjorde Botswanas president och utrikesminister ett statsbesök i mars 2006? Kan det ha att göra med att motstånds- och människorättskampen Roy Sesana tilldelades det alternativa nobelpriset i Sverige i december 2005?

Är Sverige den sista bastionen, som Marocko och Botswana tror att de måste inta för att kunna slutföra sina ockupationer? Och hur kommer det sig att svenska journalister och media inte ställer dessa frågor? Den nödvändiga informationen för att kunna göra det har de.

Birgitta Pihl
ordförande, Föreningen Fjärde Världen

Bushmankvinna med barn i Kalahari.
Foto:Elle-Kari Niklasson-Höjemark